

به نام خدا

اظهارنظر کارشناسی درباره:

«طرح بیمه بیکاری و حمایت از بیکاران متقاضی کار»

مقدمه

کمیسیون اجتماعی مجلس جهت رفع ایرادات شورای نگهبان در تاریخ ۱۳۹۳/۳/۲۸ گزارش خود را به صحن علنی ارائه نموده است. به نظر می‌رسد اصلاحات کمیسیون در مصوبه، موجب رفع ایرادات و ابهامات مذکور در نظریه مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۰ شورای نگهبان شده است. گزارش مذکور ذیل‌اً مورد بررسی و اظهارنظر قرار می‌گیرد.

بررسی اصلاحات کمیسیون

بند «۱» ایراد شورای نگهبان

با توجه به توسعه مشمولان بیمه بیکاری در اصلاحیه مجلس، به دلیل شمول مصوبه جدید نسبت به افراد بیشتری به جهت سهل‌تر شدن شرایط مشمول قانون شدن، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، ایراد اول شورای نگهبان بر مصوبه کمیسیون باقی نیست.

توضیح اینکه براساس قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹^۱ شرایط مشمول قانون بودن سخت‌تر بود. طبق ماده (۶) قانون مزبور «بیمه‌شدگان بیکار در صورت احراز شرایط زیر استحقاق دریافت مقرری بیمه بیکاری را خواهند داشت:

الف) بیمه شده قبل از بیکار شدن حداقل ۶ ماه سابقه پرداخت بیمه را داشته باشد. مشمولین تبصره «۲» ماده (۲) این قانون از شمول این بند مستثنا می‌باشد.

ب) بیمه شده مکلف است ظرف ۳۰ روز از تاریخ بیکاری با اعلام مراتب بیکاری به واحدهای کار و امور اجتماعی آمادگی خود را برای اشتغال به کار تخصصی و یا مشابه آن اطلاع دهد. مراجعه بعد از ۳۰ روز با عذر موجه و با تشخیص هیئت حل اختلاف تا سه ماه امکانپذیر خواهد بود.

ج) بیمه شده بیکار مکلف است در دوره‌های کارآموزی و سوادآموزی که توسط واحد کار و امور اجتماعی و نهضت سوادآموزی و یا سایر واحدهای ذی‌ربط با تأیید وزارت کار و امور اجتماعی تعیین می‌شود شرکت نموده و هر دو ماه یکبار گواهی لازم در این مورد را به شعب تأمین اجتماعی تسلیم نماید».

این شرایط در ماده (۳) مصوبه سهل‌تر شده است زیرا طبق ذیل این ماده «پرداخت حق بیمه یا سابقه اشتغال برای» بیکار متقاضی کار موضوع فصل دوم الزامی نیست؛ حال آنکه در ماده (۶) قانون سابق، چنین نبود. در نتیجه، مشمولان بیمه بیکاری در مصوبه کمیسیون، توسعه یافته‌اند؛ لذا از این حیث منجر به افزایش

۱. طبق ماده (۲) قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹، بیکار از نظر این قانون بیمه شده‌ای است که بدون میل و اراده بیکار شده و آماده کار باشد.

هزینه‌های عمومی شده است. مصوبه در صورتی مغایر با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی نیست که طریق تأمین آن تعیین شود. با توجه به حذف ماده (۲) و حذف تبصره «۳» ماده (۲۶) و اصلاحات به عمل آمده در ماده (۳۲)، طریق تأمین هزینه عمومی افزوده شده، تعیین شده است.

بند «۲» ایراد شورای نگهبان

به نظر می‌رسد با توجه به اصلاحات به عمل آمده در ماده (۳۲)، ابهام (ایراد دوم) شورای نگهبان نیز در مصوبه کمیسیون رفع شده است. توضیح اینکه، درخصوص تأمین مالی مصوبه در صدر ماده (۳۲) مصوبه، محل واقعی پیش‌بینی شده است و درخصوص بار مالی طرح نسبت به سال جاری و نیز نسبت به بار مالی نسبت به سال‌های آتی (عدم کفاف محل پیش‌بینی شده)، در تبصره ماده (۳۲)، تصریح شده است که «دولت مکلف است ... در سال ۱۳۹۳ به تناسب منابع پیش‌بینی شده، بیکاران متقاضی کار ... براساس اولویت‌های زیر ... تحت پوشش قرار گیرند و به تدریج در صورت پیش‌بینی در قوانین بودجه سال‌های بعد ... به کلیه افراد واجد شرایط تعمیم یابد».

براین اساس، در صورت تأمین مالی و به میزان بودجه پیش‌بینی شده، این قانون اجرا می‌شود.

با توجه به جزء «۴» بند «ب» تبصره «۲۱» قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به بیمه بیکاری و حمایت از بیکاران متقاضی کار موضوع ماده (۷) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در مورد پوشش‌های بیمه‌ای و حمایت‌های اجتماعی اختصاص یافته است لذا می‌توان دولت را در سقف این رقم در سال ۱۳۹۳، ملزم به اجرای قانون کرد. همچنین طبق بند «ج» تبصره «۲۱» قانون بودجه ۱۳۹۳، جابجایی تا ده درصد (۱۰٪) در موارد فوق (بندهای «الف» و «ب») مجاز است که می‌توان از این ظرفیت نیز استفاده کرد.

نتیجه‌گیری

با عنایت به اصلاحات به عمل آمده، ایرادات شورای نگهبان مرتفع شده است.

